

Вадим ШЕМШУР,

завідувач лабораторії-центру інформаційних технологій комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

ВИМОГИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ НУШ

У закладах загальної середньої освіти викладання інформатики у 2024/2025 навчальному році буде здійснюватися відповідно до вимог:

- Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392 (8-11 класи).

- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 (5-7 класи).

Реалізація змісту освіти з інформатики в 5 – 11 класах у 2024/2025 н.р. у закладах загальної середньої освіти здійснюватиметься відповідно до:

- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 (8-9 класи);

- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 31.03.2020 № 464) (10-11 класи).

- Типової освітньої програми (наказ МОН України від 19.02.2021 № 235) (5-7 класи).

Вивчення інформатики та міжгалузевих інтегрованих курсів у 5-11 класах здійснюватиметься за навчальними програмами та модельними навчальними програмами, розміщеними на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України та ІМЗО, які пропонуються брати за основу при плануванні освітнього процесу:

Модельні навчальні програми для 5-6 класів НУШ (Державний стандарт базової середньої освіти, 2020 рік Інформатична освітня галузь) які пропонуються для використання:

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Завадський І.О., Коршунова О.В., Лапінський В.В.).

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Морзе Н.В., Барна О.В.).

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Пасічник О.В., Чернікова Л.А.).

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Радченко С.С., Боровцова Є.В.).

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.).

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Козак Л. З., Ворожбит А. В.).

Для планування міжгалузевих інтегрованих курсів пропонуються:

- Модельна навчальна програма «Робототехніка. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Сокол І.М., Ченцов О.М.).

- Модельна навчальна програма «STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.).

Модельні навчальні програми для 7 класів НУШ Державний стандарт базової середньої освіти, 2020 рік Інформатична освітня галузь.

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.).

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Завадський І.О., Коршунова О.В., Твердохліб І.А.).

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Морзе Н. В., Барна О. В.).

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Бондаренко О.О., Ластовецький В.В., Пилипчук О.П., Шестопалов Є.А.).

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Пасічник О. В., Козак Л. З., Ворожбит А. В.).

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Громко Г.Ю., Шевчук П.Г., Ковбаса В.М.).

Навчальні програми для 8-11 класів Державний стандарт базової середньої освіти, 2011 рік.

Перелік навчальних програм для 8-9 класів

- Програма курсу Інформатика 5-9 для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена 2017 р..

- Програма курсу Інформатика 8-9 класи для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням інформатики, затверджена 2016 року.

Навчальні програми для 10-11 класів:

- Інформатика Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту) (затверджена 2017 року).

- Інформатика для 10-11 класів (профільне навчання) (затверджена 2017 року).

Викладання інформатики у 5-6, 8-11 класах у новому навчальному році здійснюватиметься відповідно до Методичних рекомендацій про викладання інформатики, які містяться в

інструктивно-методичних листах Міністерства освіти і науки України, а саме:

- **5-6 класи** - Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 н.р. (додаток 7 Інформатична освітня галузь).
- **8 клас** - Методичні рекомендації щодо викладання інформатики у 2019/2020 н.р.
- **9 клас** - Методичні рекомендації про викладання інформатики у 2020/2021 н.р.
- **10-11 класи** - Методичні рекомендації щодо викладання інформатики у 2018/2019 н.р.

Під час організації освітнього процесу на уроках інформатики повинні бути створені безпечні умови відповідно до чинних вимог щодо безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу, а саме:

- Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності в кабінеті інформатики здійснюється відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23.01.2018 за № 100/31552, який визначає єдину систему організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу, а також обов'язки керівників та посадових осіб щодо забезпечення безпечних та нешкідливих умов навчання, утримання і праці, запобігання травматизму. Відповідно до п. 5 розділу VIII «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» первинний інструктаж із безпеки життєдіяльності, який проводиться перед початком кожного практичного заняття (практичної, лабораторної роботи тощо), фіксується в журналі обліку навчальних занять на сторінці предмета «Інформатика» у графі «Зміст уроку» – запис «Інструкція з БЖД».

- Організація освітнього процесу визначається освітньою програмою закладу освіти (щодо змісту, тривалості і взаємозв'язку навчальних предметів тощо, логічної послідовності їх вивчення, форм організації освітнього процесу), вимогами санітарного законодавства, а також наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 (редакція 01.09.2016 р.) «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) комп'ютерного типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.03.2002 за № 229/6517.

Щодо наповнюваності груп встановлено таке: при проведенні практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів клас ділиться на 2 групи, але не менше ніж 8 учнів у групі.

Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 року № 2205), який набув чинності з 1 січня, обмежує час безперервної роботи з технічними засобами навчання, зокрема комп'ютерами, планшетами, іншими гаджетами:

- для учнів 5-7 класів – не більше 20 хвилин;
- для учнів 8-9 класів – 20-25 хвилин;
- для учнів 10-11 (12) класів на 1-й годині занять – до 30 хвилин, на 2-й годині занять – 20 хвилин та передбачає обов'язкове проведення вправ з рухової активності та гімнастики для очей під час роботи з технічними засобами навчання.

Єдині підходи і вимоги до рівня надання освітніх послуг та однакові умови для всіх здобувачів освіти встановлює та визначає загальні та спеціальні вимоги до комп'ютерного обладнання для закладів освіти:

• Наказ Міністерства освіти і науки України № 458 від 23.04.2021 «Про затвердження Змін до Типового переліку комп'ютерного обладнання для закладів дошкільної, загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти».

• Наказ Міністерства освіти і науки України № 574 від 29.04.2020 «Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій».

• Типовий перелік, який визначає вимоги до засобів навчання та обладнання, якими можуть бути обладнані навчальні кабінети біології, географії, математики, фізики, хімії і STEM-лабораторії закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти з урахуванням вимог новітніх освітніх технологій і методів навчання.

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти врегульовано наступними документами:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17).

- Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369.

- Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 р. № 289 (чинні для 5-6 класів).

- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за № 566/19304) (чинні для 8 – 11 класів).

- Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (чинні для 8 – 11 класів);.

- Про затвердження єдиних зразків обов'язкової ділової документації в загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів і форм власності.

- Інструкція з ведення класного журналу 5–11 (12) класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Якщо заклад освіти веде свою документацію в електронній формі, варто скористатися Інструкцією з ведення ділової документації в закладах загальної середньої освіти в електронній формі.